

פרפראות בפרשה

פנינים • חידות • חידושי תורה
לעילוי נשמת
הרב חפץ בן אסתר זצ"ל

סיון התשפ"ו
מפסטר **ויאמר שמואל** (שמואל א' א')

בס"ד

פרשת קרח – שבת מברכין

עלון חידושי תורה ופרפראות על **פרשת השבוע** בענייניא דיומא ממפרשי ומדרישי חז"ל
בפרשת קרח 95 פסוקים = **יפה, המן**

פרש"י - פרשה זו יפה נדרשת במדרש רבי תנחומא.
ארבעה פתחו באף ואבדו מן העולם ואלו הם: נחש, שר האופים, עדת קרח, והמן. (ב"ר יט ב)
מולד חודש תמוז יהיה ביום שני בשעה 6, 46 דקות ו 16 חלקים

בפרשה 9 מצוות, מתוכן 5 מצוות עשה ו-4 מצוות לא תעשה (ספר החינוך)

עשה: שמירת המקדש • פדיון בכור אדם • עבודת הלוי במקדש • מעשר ראשון • הלויים, לתת מעשר מן המעשר. **לא תעשה:** שלא יתעסקו הכהנים בעבודת הלויים ולא הלויים בעבודת הכהנים • שלא יעבדו זר במקדש • שלא לבטל שמירת המקדש • שלא לפדות בכור בהמה טהורה.

ראש חודש תמוז תמיד שני ימים, כיון שחודש סיון שלפניו לעולם מלא, והיום הראשון של שני ימי ראש חודש הוא מילואו של סיון. היינו יום השלושים שלו, והיום השני של ראש חודש הוא הראשון בחודש החדש. חודש תמוז עצמו לעולם חסר, של עשרים ותשעה יום, ולכן יהיה ראש חודש אב שלאחריו רק יום אחד.

מזלו של החודש סרטן. שכן היא קבוצת הכוכבים השולטים בשמים בחודש זה, דומה לצורת סרטן. גם סרטי המים מתרבים בחודש הזה מפני החום השולט בימים אלה. **כמו"כ** לפי שבעת ההיא תחזור השמש לאחור כסרטן שענינו לאחור.

בחודש זה עשו ישראל את העגל, ואחד ממשמשי ע"ז נקרא תמוז, ע"ש הצלם, שנא' (יחזקאל ח יד) הנפשים ישובות מבכרות את התמוז. (מדרש השמות)
כתוב בזוהר הקדוש – שימי חודש תמוז וכן חודש אב שלאחריו, ימים של סכנה הם, והרעה שולטת בעולם באותם הימים – אשרי האיש זוכה להינצל הימנה.

בשלושה בו, העמיד יהושע את השמש והירח ולא אספו אורם שלושים ושש שעות כדי לעשות נקמה בגויים. ואותו היום היה ג' בתמוז. (התודעה)
אותו היום ערב שבת היה, ויהושע לא רצה לחלל שבת על המלחמה, למרות שהדבר מותר משום שהיא מלחמת מצוה, ובאותו היום השמש זרחה מעל הישוב גדעון, והירח האיר בעמק איילון, במקום הנקרא כיום 'עמק האלה'. (סדר עולם רבה פי"א) והקל שמע בקולו כמו שאמר (יהושע ז) **ויעמד השמש בחצי השמים** ועמד עד שיעור שבין עמידתו ומרוצתו היה כיום תמים והוא היום הארוך שבשנה והוא יום תקופת תמוז וכשבא השמש ביד ישראל מידם נבלעה עמהם, והוא ניצול. (שפתי חתן) והם ירדו למדור אחרון של גיהנם, כי שבעה מדורין יש לה לגיהנם, וקבאן שעת, ובור שאון, וטיט הנון, וצלמנת, וארץ הפתחית ושאלו הוא המדור התחתון. (רבינו בחיי)

צירוף הוי"ה השולט בחודש תמוז הוא הוה"י, יוצא מפסוק (אסתר ה ג) **ונכל זה איננו שנה לי מן הסופי תיבות.** והנה צירוף השם של חודש תמוז הוא למפרע לגמרי, והוא מורה על דין. ומצירוף זה השם נתהווה הדין על המן הרשע באומרו: **ונכל זה איננו שנה לי** על כן שליטת הדין בזה החודש, ואפילו קודם י"ז בתמוז, להיות המים ימי הילוך המרגלים, אין הימים הללו בהתגברות הרחמים כל כך. (בני יששכר מאמרי חודש תמוז א)

ויקח קרח בן יצחק בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן. (טו א) תרגום אונקלוס נאפתליג קרח. שחלק על השלום. אמרו רז"ל (רש"י בשם תנחומא) קרח שפסק היה, מה ראה לשטות זה? עינו הטעות: ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל, ששקול פגדו משה ואתה, אמר: של מבילו אני נמלט וכו'. **חצי שלום** (376/2) בגימטריא **פקת** (188) ובסוף נעשה **קפת** שהמחלוקת קפת לו ולסיעתו. (חומת אנך)
ויקח בגימטריא גיהנם (108). וי שלוקח בחלקו של גיהנום. **און פלת** אותיות **נפלאות**, שנעשו לו נפלאות שלא נפל בגיהנם, כי אפילו מחט שהיתה שאולה ביד ישראל מידם נבלעה עמהם, והוא ניצול. (שפתי חתן) והם ירדו למדור אחרון של גיהנם, כי שבעה מדורין יש לה לגיהנם, וקבאן שעת, ובור שאון, וטיט הנון, וצלמנת, וארץ הפתחית ושאלו הוא המדור התחתון. (רבינו בחיי)

מדור אחרון נקרא שאול לשון השאלה, כי כל הנפשות גופם שלהם העיקרים הם בקבר ורק נותנים להם גופים בגיהנם דרך שאלה והשאלה, כדי שיצטערו בגיהנם יותר בעת שנידונים בו כשהם מלובשים תוך גופם ואין להם גופים שלהם אלא דרך השאלה נותנים להם. (בניהו – עירובין יט.)

ממחלוקת קרח יש לקחת מוסר עד היכן גודל העונש של מחלוקת, ראה מה עלתה לקרח עונש הנמרץ, ולא הועיל שלשלת יחסין שיצאו ממנו (תנחומא קרח ה) וגם הוא עצמו היה שר וגדול בישראל לולי חטא המחלוקת, והיה מנושאי הארון (במדבר פי"ח ט"ג). גם דתן ואבירם נספס כולם נאבדו, ואע"פ שאין ב"ד של מעלה דן עד שיהיה בן עשרים (שבת פט:). כאן נאבדו אף הטף, כך קשה המחלוקת. ומזה ילמד האדם מוסר לאחוז בשלום. וכל בר שכל ילמד, ויהיה ממלמדין של אהרן אוקב שלום (אבות פ"א), כי הנך רואה שאהרן לא דיבר בזה המחלוקת, אף שקרח רצה לעקור את כבודו, לא דיבר מאומה. וכל מה שאדם יוכל לבקש סיבות לתווך השלום ולכבות אש המחלוקת יעשה. צא ולמד ממשא רבינו ע"ה שהיה גדול הנביאים והיה מלך, והלך בעצמו ובכבודו לדתן ולאבירם, לאחר שמרדו בו כששלח אחריהם ואמרו (טו יד) **לא נעלה**, הלך אחריהם עם זקני ישראל, והכל בשביל השלום. (אוצרות השל"ה)

ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים ושיאי עדה קראי מועד אנשי שם. (טז ב)
דרש"י (סנהדרין ק): **קראי מועד** – שהיו יודעים לעבר שנים ולקבוע חודשים.

שאלה – מדוע קרח הוצרך דווקא לאנשים המבינים בחכמת השמים ויודעים לעבר שנים ולקבוע חודשים.
תשובה – יובן ע"פ דרשת חז"ל (שם) מאי דכתיב (תהלים ג יא) **שמש ירח עמד זבלה לאור חציה והלכו?** מלמד שיעלו שמש וירח לזבל. אמרו לפניו: רבוננו של עולם, אם אתה עושה דין לכן עמך נצא, ואם לאו לא נצא. עד שזרק בהם חצים. אמר להן: ככבודי לא מחיתם, ככבוד פשר ודם מחיתם? והאידיך לא נפקי עד דפתחו להו. **ויש להבין** מה אכפת לשמש ולירח ממחלוקת קרח ועדתו, ומדוע נתעברו על ריב לא להם. **אלא** שידועים דברי חז"ל (חולין ט): שכאשר ברא הקב"ה את השמש והירח בראם שווים, אמרה ירח לפני הקדוש ברוך הוא: רבש"ע, אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד? אמר לה: לך ימעטי את עצמך. **ולפי זה יש לומר** שמשום כך קינא השמש והירח למשה, שהרי מטרתו של קרח שיהיה עוד מלך על ישראל לבד ממשא, הלא הוא קרח בעצמו, וא"כ נמצא שאפשר שיהיו שני מלכים שישתמשו בכתר אחד, וממילא יש לבטל את ההסכם שנעשה בין השמש והירח – שנתמטטה הלבנה, הואיל וגם היא יכולה להאיר כמו השמש! ולכן נתעברו השמש והירח במחלוקת קרח ועדתו.

וכך היתה טענת עדת קרח: הלא לאחר שהסכימה הלבנה למעט את עצמה אמר לה הקב"ה זיל לימננו בך ישראל ימים ושנים ובכך תהא חשיבותך. ואמנם עדיין אין זה נחשב שהשמש והירח משתמשים בכתר אחד, משום שהלבנה מושלת בישראל, ואילו החמה מושלת באומות העולם. אלא שישאל משתמשים בחמה בכדי למנות את השבוע התקופות, כלומר לעבר שנים, וא"כ נמצא שגם השמש וגם הירח משתמשים את ישראל לצורך קביעת הזמנים, ונמצא שהשמש והירח משתמשים בכתר אחד, ומן הדין – טוענים עדת קרח - שגם בארץ יוכלו שני מלכים היינו משה וקרח להשתמש בכתר אחד. לכן הוצרך קרח לאנשים שהם **'קראי מועד'** שידועים לעבר שנים על פי השמש ולקבוע חודשים על פי הירח, כדי שיוכיחו שאפשר ששני מלכים ישתמשו בכתר אחד. (תפארת יהונתן)

מלמד שיעלו שמש וירח לזבל. אמרו לפניו: רבוננו של עולם, אם אתה עושה דין לכן עמך נצא, ואם לאו לא נצא. (סנהדרין ק).

שאלה – מה הטעם ששניהם הוצרכו למחות שיעשה דין לקרח ועדתו. ולא סגי באחד מהם.
תשובה – ארז"ל בזהר חדש כי שמש מזל יעקב וירח מזל עשו והקב"ה נתן את של זה בזה ירח ליעקב בעה"ז ושמש לעשו בעה"ז. ואמרו (חגיגה יב): זבול שבו ירושלים ובית המקדש, ומזבח בניו, ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן. לפי זה יובן כי אם בא שמש לבדו ישיב לו מאי דעתך דאחרי שפסקתי גדולה לאהרן אין להורידו אף זה כי אם רצונך שינצח אהרן לכבודך שגם לך גדולה ויהיה עקב בחלקך ואח"כ ניטל ממך ואתה רוצה ג"כ לזכות בחלקך, וכן אם תבא הירח יאמר לה לכבוד עצמך את דורשת שפסקתי לך גדולה והיית מאירה כשמש ותקטן זאת והמכוון לזכות בדין. לכן באו שניהם לומר אין כוונתנו אלא לכבודך ולא לכבודנו, שהרי אם תגדל הירח תפסיד השמש, ואם יותן עשו לירח תפסיד הירח כבוד שיעקב הוא מנת חלקה ולא יהיה אהרן כהן גם מיכאל יהיה מנוצח. דמיכאל הוא כהן גדול למעלה, כשם שאהרן היה כהאי גוונא למטה. דכתיב (ויקרא ט ז): **פי היום י-הנה נראה אליכם ו'נראה' הם אותיות 'אהרן', ו'אליכם' הם אותיות 'מיכאל'**. (פתח עינים בשם רבי מאיר הכהן פאפיראש כ"ז זלה"ה - סנהדרין ק).

ונדבר אל קרח ואל כל עדתו לאמר בקר ידעו י-הנה את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו. המעט מקם פי הבדיל א-להי ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו. (טז ה-ט)
שאלה – מה הטעם דאמר ג' פעמים אליו.

תשובה – לפי שקרח נפטר על ג' דברים: שהבדיל את הלויים מישראל, שהבדיל את אהרן מתוך הלויים, ועל שנבחר משה לנביא ומלך ואמר כי כל אלו הדברים עשה שלא מתוך הגבורה. לכן אמר בקר ידעו י-הנה את אשר לו היינו הלויים דכתיב (במדבר ג מה) ויהיו לי הלויים, ואת הקדוש והקריב אליו היינו אהרן דכתיב (תהלים קו) לאהרן קדוש י-הנה, ואת אשר יבחר בו יקריב זה משה דכתיב (שם) לולי משה בחירו. (מושב זקנים)

הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם פרגע. (טז טא)
שאלה – מה הטעם שהעם לא הוזהר, הלא אין עונשים אלא אם כן מזהירים וכיצד רצה הקב"ה להענישם כרגע ומיד.
תשובה – לפי שמשנה רבינו אמר לקרח בשם הקב"ה (טז טז) הני לפני י-הנה אתה והם ואתה קמח, וקרח לא עשה כן אלא (טז טז) ונקלה עליהם קרח את כל העדה לפיכך כעס עליהם הקב"ה מיד. (החוקני)

שאלה – ואכלה אתם פרגע. למה נקט פרגע. והיא לכאורה מיותרת ומה בא להשמיענו בזה. וכי יפלא מה' לכלות את עדת קרח בעוד משה ואהרן בתוכם.
תשובה – פירוש כהרף עין (רס"ג). שיש אשה שהקב"ה כביכול כועס, וכמה זעמו — רגע (ברכות ז, א) לכן נאמר פרגע כלומר בתוך כדי דיבור רגע. (רבינו אפרים) א"נ לפי שלאחר חטא המרגלים נגזר על העם שיכולו במדבר (יד טז) במדבר הזה יפלו פגריכם וכל פקדניכם לכל מספרכם, אך ה' האריך להם ארבעים שנה שלא ימותו פתאום, אולם עתה שחטאו, אמר שיכלה אותם פרגע, מיד, ולא יאריך להם אף. (בכור שור, אברבנאל) א"נ מאחר שנתנה רשות למשחית לחבל, אינו מבחין בין צדיק לרשע (ב"ס ט). אולם באם הצדיק הוא שלם בצדקתו לא יאונה אליו כל רע. מצינו שהצדיק מגן על הרשעים אתה תספה צדיק עם רשע. ונשאית לכל המקום בעבורם (בראשית יח כג-כז). לכן אמר להם הבדלו מתוך העדה הזאת שלא תגנו עליהם ואכלה אתם פרגע ולא יאונה לכם כל רע. (אדרת אליהו)

הבדלו העלו הרמו אותיות שניות בער, זהו שאמר הכתוב (תהלים צב ז) איש בער לא ידע. קרח דתן ואבירם ס"ת הנם, לא נענשו אלא בשביל שנאת חנם שהיתה ביניהם. (רבינו אפרים)

וישלח משה לקרא לדתן ולאבירם בני אליאב ויאמרו לא נעלה. (טז יב) אף לא אל ארץ ונתת חלב ודבש הבאיאנו ונתת לנו נחלת שדה ונכרם העיני האנשים והם תנקר לא נעלה. (טז יד)

שאלה – מה הטעם שאמרו ב' פעמים לא נעלה, והיא כפילות בדבריהם.
תשובה – לפי שהיו כולל ופרט וכלל, בתחילה אמרו לא נעלה, ואח"כ פרשו את טעמם, שמשא לא השלים להביאם אל ארץ ונתת חלב ודבש, וחזרו וכללו שלפיכך לא נעלה. (הרשב"ם). א"נ לעיל אמרו לא נעלה לפניך למשפט, וכאן כוונתם שלא נעלה לארץ ישראל. (ר"ה פלטיאל). א"נ לפי שדתן ואבירם היו מחזיבים להישמע לקריאתו של משה מחמת שני טעמים, שהיה מלך וגם ראש הסנהדרין. וזהו שאמרו לא נעלה אף שאתה ראש בית דין, לא נעלה אף שאתה מלך. (חידושי גר"ו) אחת שאין אנו צריכים הכהונה היינו שאין צריכים הבחינה, כי אנו יודעים שהיה עמנו. ועוד שאין מחזיקים אותך לגדול שגלך אליך, כי מאיזה גרע עלינו, שבביל שהרעתה לנו תהיה לראש? המעט הרעה שעשית לנו שהעלינו מארץ ונתת חלב ודבש היינו ממצרים להמיתנו במדבר שנגזר עלינו שנמות במדבר. (בכור שור)

ויאמר משה בזאת תדעו פי י-הנה שלחני לעשות את כל המעשים האלה פי לא מלבי. (טז כח)
שאלה – משמע שהיו חושדין אותו שהוא מלבו, וקשה דהא כתיב (שמות יט ט) וגם בך יאמינו לעולם. ועוד הרי ראו האש שירד מן השמים כשאהרן הקריב ואיך יכול להכחיש זה וגם לא הניסים ועוד אם לא האמינו למה שמעו לו להביא קטרת.

תשובה – קרח חשדו שהוא בקש עבור אהרן הכהונה ועבור בניו סגני כהונה ועל ידי תפילתו הסכים הקב"ה לדבריו ולכן התרעם רצעה שיבקש גם עבורו וכן המאנים וחמישים איש (טז ג) פי כל העדה פלם קדשים לכן אמר מרע"ה בזאת תדעו וגו' פי לא מלבי שאני לא השתדלתי כלל על זה אלא הקב"ה ציווני מעצמו. (אה"ת, טעמא דקרא) דלא מבעיא ללא עשה מדעתו אלא אפילו לא חשב והתאוה למלכות או לכהונה אהרן או לשלוח מרגלים וכיוצא וה' מילא משאלות לבו אין זה פי לא מלבי לא הרהרתי בלבי על זה. אלא הוא יתברך שלחני מרצונו דוקא. (פני דוד)

ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש. (טז לב) ובני קרח לא מתו. (כו יד)
שאלה – מה הטעם שלא נאמר ואת כל רכושם. האם הרכוש של בני קרח שעשו תשובה ולא מתו ניצל?
תשובה – משום דהיה בהם דין עיר הנדחת, לכן גם טף ונשים שלהם כמו של העובדים דנהרגין. וכן בני קרח שלא מתו מפני שעשו תשובה גם רכושם נאבד, כמו שנאבד רכוש כל הצדיקים שבתוך עיר הנדחת, לכן כתיב ואת כל הרכוש. (משך חכמה)

במסכת אבות שנינו (פ"ה ו) עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות ואחד מהם הוא פי הארץ. ניתן כח בארץ באותו מקום לפער פיה לבלוע עדת קרח, ולסתמו אח"כ, כחיה הפותחת פיה, והוספת וטורפת בכעס ובולעת שללה וחוזרת וסוגרת פיה. (תפארת ישראל)

שאלה – מה מיוחד בדבר זה שהיה צריך להיברא כבר בתחילת בריאת העולם. ומדוע נבראה דווקא בערב שבת בין השמשות ולא בשאר ימי בראשית.
תשובה – הדבר נועד לעורר אותנו להבין כמה חמורה היא העבירה של שנאת חנם ומחלוקת, עד שהכין הקב"ה את העונש הקשה הזה מתחילת הבריאה ולא המתין עד שיגיע המעשה בפועל. הטעם שנבראה דווקא בערב שבת בין השמשות – לפי שימי הבריאה מרמזים על כל השנים שהעולם יתקיים: היום הראשון כנגד הארץ הראשון וכו' עד היום השביעי שבו שבת הבורא, והוא כנגד הארץ השביעי שבו תגיע הגאולה השלימה והעולם יבוא לידי תיקונו. ואמר רז"ל (יומא ט) מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצוות וגמילות חסדים, מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חנם. ואם בית שכבר עמד על תילו חרבו בו עוון זה, כל שכן שלא יבנה מחדש כל זמן ששרויים אנו במחלוקת, ולכן לעת הגאולה שתהיה בעז"ה בקרוב רמז לנו הבורא להיזהר מן המחלוקת, ולכן ברא ה' את פי הארץ דווקא בע"ש בין השמשות לומר לנו שבזמן הזה של ערב הגאולה עלינו להיזהר ביותר להתרחק משנאת חנם. (ברכת אבות) תנא דבי אליהו: ששית אלקים שנהגו ע"י עלקא, שני אלקים תורה, שני אלקים ימות השמים. (סנהדרין צז)

את מחתות החטאים האלה בנפשם ועשו אתם רקעי פחים צפוי למיבת פי הקריבם לפני י-הנה ויקדשו ויהיו לאות לבני ישראל. (יז ד)
פרש"י – שנעשו פושעים בנפשם, שנתקלו על הקדוש ברוך הוא. צפוי למיבת – למיבת הנחשת. ויהיו לאות – לזכרון, שיאמרו: אלו היו מאותן שנתקלו על הקהנה ונשרפו. תרגום יונתן – דאתחייבו כשנתקלו בנפשם.

שאלה – האם יש למאנים חמישים איש אלו חלק לעולם הבא. מה הטעם שעשו אותם צפוי למיבת, ולא גנוזם או שרפום.
תשובה – הטעם שעשו אותם צפוי למיבת כדי לזכותם לעולם הבא לפי שהמזבח מכפר. רמז לדבר זכרון אותיות ר"ן זכו, כלומר ר"ן איש זכו להיכנס במחיצת הצדיקים וכי מיתנת היתה כפרתם. (רבינו אפרים) וכתב השל"ה – רק מחתות מאתם וחמישים השרופים נתקדשו, כי כוונתם היתה לשם שמים והפצו בדבקות עליון, אך קרח שתוכו לכבודו לא קדשה מחתו. ומה שקורא להם חטאים, כי יחטאו בזה שהתחברו למחלוקת קרח והשתתפו עמו.
הטעם ששורפים דבר שנכשל אדם בו, משום תקלה ומשום קלון, וכאן אמר כי קלון ליכא, פי הקריבם לפני י-הנה, שלא הקריבו בזה לאחור רק להשי"ת, ותקלה ליכא, כי אדרכא ויהיו לאות לבני ישראל, והמה היו האות המורה אשר לא יקרב איש זר. (משך חכמה)

כל הקרב ו הקרב אל משכן י-הנה ימות האם תמנו לגוה. (יז כח)
שאלה – מה הטעם שיש פסק בין שתי המילים הקרב ו הקרב, ומה טעם כפל הלשון.

תשובה – להורות כי מעתה יש פסק ערעור הלויים על הכהונה מזכרון המטות. (הרוקח) א"נ הזכיר קריבה אחר קריבה לומר כל מי שיקרב אל האהל יותר מחברו ימות כמות השרופים, ומי יתן ומנו לגוה. או אמר שהי' לאהרן שמנהו נשיא על שבת לוי להזהיר שלא יכשילו הלויים את ישראל. (רבינו בחיי) א"נ הכתוב מלמד שכל אדם ראוי לו שיהיה 'קרב' אל המקדש, אלא שאסור לו להיות 'קרב' יותר מדאי. (רש"י הירש) הטעם שיש פסק למדנו שאין שתי החיבות הללו במשמעות אחת, כי הקרב הראשון כמשמעו שהוא רוצה את קרבת אלוים דבקות ואהבה, והקרב אל המשכן י-הנה משמעו שמתקרב אל היכל ה' כדי להשיג קרבת אלוים. (העמק דבר) הזכיר הכתוב שתי קריבות, הראשון מתייחס לבני לוי והשני לאל המשכן, שנלמד את דין שאר השבטים ממה שאירע לבני לוי. ומה לויים לקו על קריבתם אל משכן ה' בעדת קרח, כל שכן שאר השבטים. (לשק טוב) אהזכיר הכהונה אחד ללוייה לפי שהקרב לכהונה או הקרב ללוייה יומת. (שפתי כהן)

זה יהיה לך מקדש הקדשים.. וזה לך תרומת מתנם לכל תנופת בני ישראל. (יח ט-יא)
בשלושה פסוקים אלה נזכרים כל עשרים וארבע מתנות הכהונה. מחציתן נתנו לכהנים במקדש, ומחציתן בארץ ישראל. לכן פתח הפסוק במלה זה יהיה לך, זה לכהונת ישראל י"ב. שכל ל"ב מתנות הכהונה שבמקדש מרומזים כאן. ואחר נאמר וזה לך תרומת מתנם – עוד פעם זה, כנגד י"ב מתנות הכהונה הניתנות לבני ארץ ישראל. (פני הגר"א)

חידה בפרשה – מצוה שאינו חייב הוא עצמו בזה רק משיגיע ל"ג שנה ואינו דומה לשאר מצות דמחויב להתחנך בהם משהגיע לגיל חינוך, והטעם בזה. **תשובה** – תניא, האב חייב בבנו לפדותו, והיכי דלא פדאו אביו חייב לפדות את עצמו, דכתיב (יה טו) פדה תפדה. (קידושין כט). כתב בספר זכרון יוסף דאינו חייב הוא עצמו בזה רק משיגיע ל"ג שנה, ואינו דומה לשאר מצות דמחויב להתחנך בהם משהגיע לשנות חינוך, יען כי כל המצות אע"פ שנתחנך אתם בקטנותו בכ"ז עוד יקיימם בגדלותו, משא"כ מצוה זו שהיא רק פעם אחת בחייו ואם יעשנה בקטנותו לא יכול לקיימה בגדלותו לכן יותר טוב להמתין עד שיגדיל. (תורה תמימה)

שבעים פנים לתורה, לעיתים תהיה יותר מתשובה אחת
התשובות אינם להלכה למעשה, הערות והארות יתקבלו בברכה
לע"נ הרב חפץ בן אסתר זצ"ל
ramnadhan018@gmail.com